

QA-NEWS

ข่าวประกันคุณภาพการศึกษา พระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

KMITNB

☉ โทร.1123 E-mail : qa@kmitnb.ac.th

ฉบับที่ 47 ปักษ์แรก พฤษภาคม พ.ศ. 2546

บทบาทของมหาวิทยาลัยในอนาคต

QA-News ขอนำบางส่วนของสาระสำคัญของรายงานสรุปเรื่อง **บทบาทของมหาวิทยาลัยในอนาคต** ซึ่ง ศาสตราจารย์ ดร.ธีรวิมล บุญยโสภณ อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ได้นำเสนอต่อที่ประชุมทางวิชาการประจำปี 2545 ของที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย มาเผยแพร่ ดังนี้

กระแสของโลกยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้มหาวิทยาลัยหลาย ๆ แห่ง พยายามพัฒนาองค์ความรู้เพื่อยกระดับความสามารถของตนเองให้แข่งขันกับนานาชาติได้ โดยพัฒนาตนให้เป็นมหาวิทยาลัยด้านการวิจัย เป็นมหาวิทยาลัยที่มีความเป็นเลิศ ดังนั้น หลักสูตรของมหาวิทยาลัยเหล่านี้ก็จะมีลักษณะเหมือนกัน ทำให้สร้างความรู้หรือเทคโนโลยีออกมาในลักษณะคล้าย ๆ กัน ไม่มีความหลากหลาย ซึ่งสิ่งนี้เป็นจุดอ่อนของหลักสูตรในมหาวิทยาลัย เนื่องจากไม่สามารถตอบสนองความต้องการ และแก้ไขปัญหาของชุมชนได้ สาเหตุเพราะชุมชนชนบทของประเทศกว่าร้อยละ 70 ที่มีความทุกข์ยาก มีปัญหาต้องการเทคโนโลยีหรือความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ที่แตกต่างกันนั่นเอง ดังนั้น หลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีความหลากหลาย เพื่อผลิตบัณฑิตหลากหลายสาขาให้ออกไปรับใช้ชุมชนได้

บทบาทของมหาวิทยาลัยในอนาคต จึงควรจะเป็นศูนย์ประสานงานกับภาคเอกชนในเรื่องของฐานข้อมูล ในเรื่องของ E-commerce, E-industry, E-society หรือไปถึง E-education, E-learning โดยมหาวิทยาลัยจะต้องสร้างระบบนี้ให้เข้มแข็ง เพราะเป็นจุดที่จะทำให้เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ องค์กร หรือธุรกิจในด้านต่างประเทศได้ด้วย ซึ่งจะช่วยให้ฐานข้อมูลของประเทศไทยมีความเข้มแข็ง โดยใช้ศักยภาพของมหาวิทยาลัยในภูมิภาคต่าง ๆ ให้เป็นศูนย์ประสานงานร่วมกัน

นอกจากนี้ ผู้ที่รับผิดชอบเรื่องการบริหารจัดการ ต้องหามาตรการที่จะสร้างวิถึญญานความเป็นครูอุดมศึกษาให้มีจริยธรรม

และจิตสำนึก รู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบในเรื่องของงานสอน งานวิจัย และการบริการชุมชนให้มากขึ้น

มหาวิทยาลัยเป็นของประชาชน ดังนั้นก็ต้องทำเพื่อประโยชน์ของสังคม สิ่งที่มีมหาวิทยาลัยควรทำประการแรก คือ ต้องทำความเข้าใจปัญหาต่าง ๆ ของสังคม จุดเด่น-จุดด้อย และตั้งคำถามกับตนเองว่า ขณะนี้เราดำเนินการอะไรไปบ้างแล้ว เพื่อจะได้วางแผนว่า จะกระทำการสิ่งใดต่อไปอีกในอนาคต ประการต่อมา ต้องพิจารณาว่าเราให้ความสนใจต่อปัญหาสังคมมากน้อยเพียงใด จริงจังหรือไม่ ซึ่งทั้งสองประการนี้ เป็นสิ่งที่มหาวิทยาลัยต้องให้ความสำคัญและต้องทำหน้าที่อย่างมีคุณภาพ มีใช้หน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน และวิจัยเท่านั้น ดังนั้นมหาวิทยาลัยในอนาคตควรมีบทบาท ดังนี้

1. การสร้างสังคมของการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ให้กับเยาวชนและผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นประชากรของประเทศ
2. ปรับปรุงบทบาทของมหาวิทยาลัยให้สามารถช่วยเหลือประเทศชาติในด้านการศึกษา เศรษฐกิจ และการสร้างงานให้กับชุมชนในท้องถิ่น มากกว่าชุมชนเมืองในปัจจุบัน
3. สร้างมหาวิทยาลัย/สถาบันให้สามารถทำงานประสานงานร่วมกัน เพื่อเป็นคลังสมอง และฐานข้อมูลทางความคิดในการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม
4. เป็นศูนย์เครือข่ายของการฝึกอบรมอาชีพ และการวิจัยเทคโนโลยีที่เหมาะสมในแต่ละภูมิภาคของประเทศ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชนในชนบท อันก่อให้เกิดการสร้างงาน และการแข่งขันที่ยั่งยืน
5. เป็นศูนย์ประสานงานกับภาคเอกชนในด้านข้อมูลสารสนเทศ เช่น E-commerce, E-industry, E-procurement, E-society, E-government โดยใช้ทรัพยากรด้านต่าง ๆ ร่วมกัน
6. มหาวิทยาลัยต้องมีนโยบายอย่างจริงจังในการสร้างจิตสำนึกของครูอุดมศึกษา ให้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การสอน การวิจัย และบริการวิชาการให้กับชุมชนและสังคมในระดับรากแก้ว รวมทั้งสร้างวิถึญญานความเป็นครูอุดมศึกษาที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความซื่อสัตย์ต่ออาชีพ

7. มหาวิทยาลัยไทยในอนาคตต้องเป็นศูนย์กลางการศึกษาในระดับนานาชาติ สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสาขาวิชาชีพชั้นสูงอื่น ๆ ที่สามารถสร้างงาน และสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจของประเทศ

8. การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา จะต้องเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยจัดหลักสูตรให้มีความหลากหลาย และให้ความสำคัญต่อการทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

แฉวง QA

สถานภาพการประเมินสถาบันอุดมศึกษา และสถาบันอาชีวศึกษา ของ สมศ.

นับตั้งแต่ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ สถานศึกษาทุกแห่งทุกระดับ จะต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี ซึ่งหมายความว่าภายในปี พ.ศ. 2548 สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องได้รับการประเมินครั้งแรกจาก สมศ. ดังนั้น QA-News จึงขอนำความคืบหน้าและสถานภาพการรับการประเมินภายนอกจาก สมศ. ของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา และระดับอาชีวศึกษา มาให้ทราบดังนี้

หน่วย : แห่ง

ประเภท	รับรอง รายงาน	รอรับรอง รายงาน	อยู่ระหว่าง การประเมิน	รอรับ * การประเมิน	รวม	เหลือ
ระดับอุดมศึกษา 161 แห่ง						
- ม.ของรัฐ และ ม.ในกำกับ (24 แห่ง)	1	1	5	10	17	7
- มหาวิทยาลัยเอกชน (51 แห่ง)	2	1	6	12	21	30
- สถาบันราชภัฏ (41 แห่ง)	2	1	9	13	25	16
- สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (43 แห่ง)	-	-	-	12	12	31
- สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (1 แห่ง)	-	-	-	-	-	1
- สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน (1 แห่ง)	-	-	-	-	-	1
รวม (161 แห่ง)	5	3	20	47	75	86
ระดับอาชีวศึกษา 783 แห่ง						
- กรมอาชีวศึกษา (412 แห่ง)	3	17	27	10	57	355
- สช. (353 แห่ง)	3	4	19	9	35	318
- วิทยาลัยพลศึกษา (17 แห่ง)	1	1	1	3	6	11
- เทคนบาล (1 แห่ง)	-	-	1	-	1	-
รวม (783 แห่ง)	7	22	48	22	99	684

หมายเหตุ : * ระดับอุดมศึกษานับถึงเดือนกันยายน 2546
ระดับอาชีวศึกษานับถึงเดือนมีนาคม 2546

ข้อมูล ณ วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2546

นอกจากนี้ ยังมีสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางในสังกัดกระทรวง กรม และหน่วยงานต่าง ๆ อีก 13 สังกัด คือ สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดกระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงคมนาคม กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร สภาการศึกษาไทย มหาวิทยาลัยสงขลัม และกรมศิลปากร รวม 143 แห่ง ซึ่งอยู่ระหว่างการพัฒนาระบบการประเมิน